GMINA PRZYJAZNA ROWERZYSTOM

JÓZEFÓW NA ROZTOCZU

www.ejozefow.pl

WYDAWNICTWO TURYSTYCZNE
PAWEŁ WŁAD
RZESZÓW

2018

GMINA JÓZEFÓW I OKOLICE

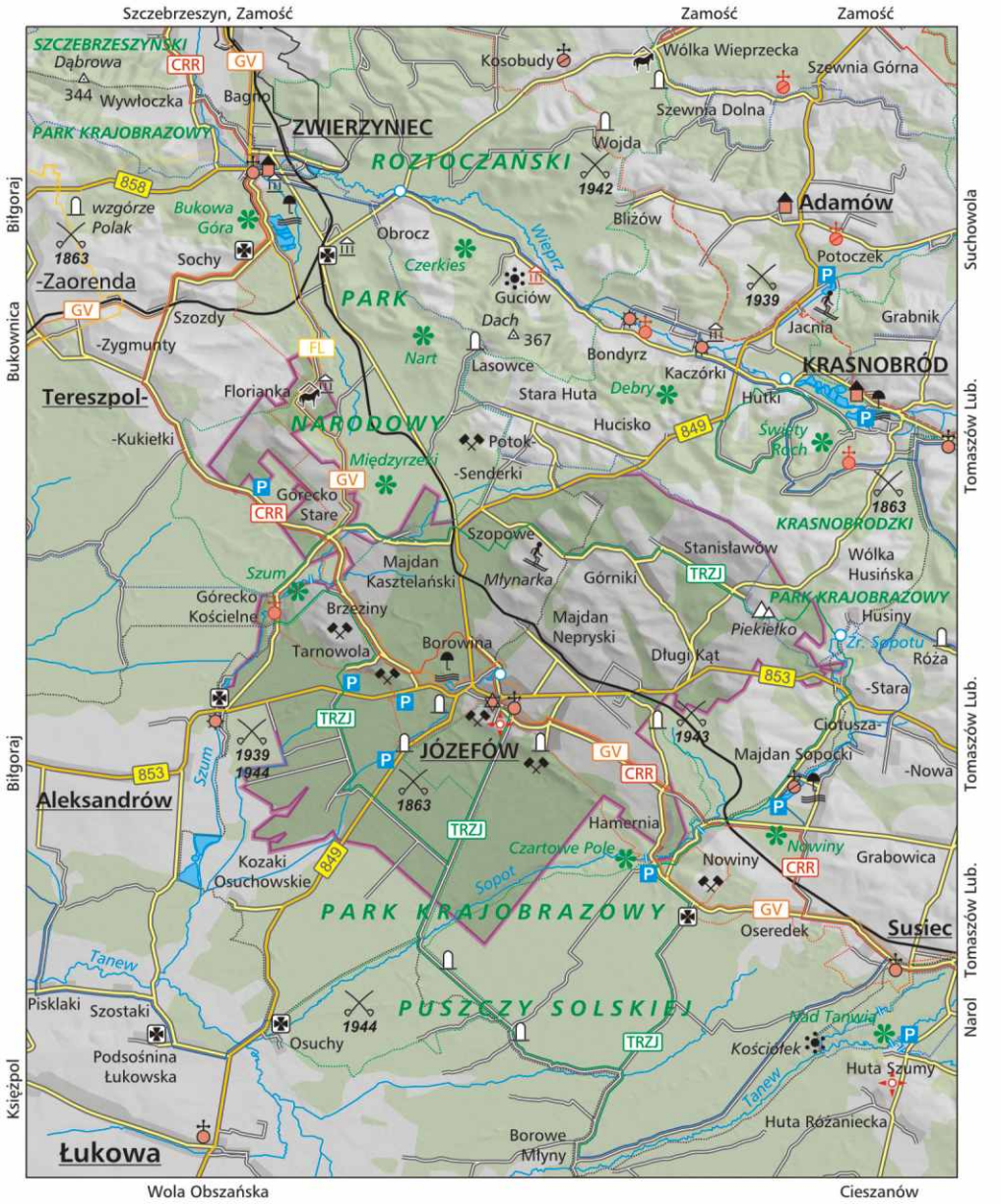

Szlaki i trasy rowerowe
- FL — Trasa Rowerowa do Florianki
- GV — Wschodni Szlak Rowerowy Green Velo
- CRR — Centralny Szlak Rowerowy Roztocza
- TRZJ — Trasa Rowerowa Ziemi Józefowskiej na Roztoczu

2 0 2 4 6 8 10 km

Skala 1:200 000
1 cm – 2 km
Legenda mapy – 3 strona okładki

Samorządowcy Józefowa z Grand Prix 2017

Tytuł folderu nie jest przypadkowy ani na wyrost. Gmina Józefów jest trzykrotnym laureatem prestiżowego, ogólnopolskiego konkursu organizowanego przez Zarząd Główny PTTK w Warszawie i Ministerstwo Sportu i Turystyki pod ww. tytułem, a w 2017 r. zdobyła Grand Prix tego konkursu. Rangę nagrody podkreśla fakt, że wręczana była na Międzynarodowych Targach Bike-Expo w Kielcach. Nagrodą specjalną był rower elektryczny ufundowany przez firmę TRYBECO.

Określając kryteria, które należy spełnić, by otrzymać tytuł „Gminy Przyjaznej Rowerzystom", trzeba stwierdzić, że warunkiem koniecznym jest realizacja trzech podstawowych:

1. Gmina powinna posiadać bardzo dobrą infrastrukturę rowerową – gmina Józefów spełnia ten warunek. Przechodzą przez nią 3 szlaki i 2 trasy rowerowe, w tym Green Velo oraz Centralny Szlak Rowerowy Roztocza, łącznie 94 km. W samym Józefowie jest 15 km dróg rowerowych i pump-truck. Dochodzi do tego bardzo dobre wyposażenie szlaków i tras rowerowych w tablice informacyjne, wiaty, ławki, stoły, kosze i stojaki na rowery.

2. Szlaki i trasy rowerowe powinny „żyć", stąd organizowanie rajdów rowerowych jest najlepszą formą ich promocji; stowarzyszenie Józefowska Kawaleria Rowerowa, współpracując z gminą i innymi podmiotami, zorganizowało ponad 80 rajdów rowerowych, w tym 5 międzynarodowych.

3. Gmina powinna posiadać opracowane liczne mapy i foldery

Foldery i mapy wydane przez Gminę Józefów

opisujące szlaki i trasy rowerowe danego regionu. Józefów wydał 40 tys. egzemplarzy folderów i 15 tys. map, dotyczących turystyki rowerowej na Roztoczu oraz opublikował bezpłatną aplikację mobilną.

Jeśli dodać do tego, że Józefów posiada jeszcze tytuły Turystycznej Perły Regionu Lubelskiego i Rowerowej Stolicy Roztocza, to jawi się obraz gminy zarówno jako idealnego miejsca do uprawiania turystyki rowerowej jak również wielu innych form aktywnego wypoczynku. Wystarczy wymienić: zalew w Józefowie z kąpieliskiem, piaszczystą plażą, możliwością pływania rowerem wodnym, kajakiem oraz grania w siatkówkę plażową, 3 trasy nordic walking i 9 szlaków pieszych, „Orlik" z boiskami do gry w piłkę nożną, koszykówkę, siatkówkę i tenisa ziemnego; wędkowanie nad dwoma zalewami wędkarskimi w Józefowie itd.

Droga rowerowa z kamiennym witaczem przy wjeździe do Józefowa

Początek przewodnika poświęcony jest Józefowowi, przynajmniej z dwóch powodów:

1. Jest optymalnym miejscem do założenia bazy wypadowej na Roztocze, bowiem leży w samym jego centrum 15 km od najbardziej atrakcyjnych turystycznie miejscowości Roztocza: Zwierzyńca, Krasnobrodu i Suśca;

2. W celu przybliżenia jego historii, wyjątkowych walorów przyrodniczych i potencjału turystycznego, co ułatwi turystom przebywającym w Józefowie zagospodarowanie wolnego czasu.

W dalszej części przewodnika przedstawimy propozycję 6 wycieczek rowerowych, z których każdy będzie mógł wybrać coś na miarę swoich możliwości i na koniec zaprezentujemy najbardziej atrakcyjne formy wypoczynku, z których każdy może skorzystać.

Krótka historia Józefowa

Trzeciego grudnia 1725 r. Tomasz Józef Zamoyski – V Ordynat Ordynacji Zamojskiej, podpisał akt lokacyjny miasta. Lokowany na prawie magdeburskim Józefów już w połowie XVIII wieku stanowił centrum klucza dóbr Ordynacji Zamojskiej. Podstawą założenia urbanistycznego miasta był rynek w kształcie kwadratu o boku długości 170 m, otoczony drewnianymi domami z wysokimi poddaszami i wielkimi naczółkowymi dachami, pod którymi prowadzono działalność handlowo-usługową. W mieście rozwijał się handel, rzemiosło – głównie sitarstwo, wydobycie i obróbka kamienia oraz wypalanie wapna. Lata 1820–1841 to okres świetności drukarni założonej w Józefowie przez Szaję Waxa, bazującej na pobliskiej papierni w Hamerni. W 1863 r. w okolicach Józefowa dochodzi do wielu potyczek powstańców z wojskami carskimi, w jednej z nich ginie poeta powstaniec Mieczysław Romanowski. W 1869 r. Józefów traci prawa miejskie, co w konsekwencji zahamowało jego rozwój. Lata 1919–1939 są okresem rozkwitu gospodarczego Józefowa. Efektem tego było podwojenie liczby mieszkańców z 1344 w 1921 r. do 3000 w 1939 r. Do II wojny światowej Józefów był miastem trzech kultur, bowiem zamieszkiwali go katolicy, żydzi i wyznawcy prawosławia. Okres II wojny światowej to zagłada 80% mieszkańców miasta i jego infrastruktury. W 1988 r.

Tomasz Józef Zamoyski

Dawna zabudowa Józefowa

Neobarokowy kościół parafialny w Józefowie

Józefów odzyskuje prawa miejskie. Ostatnie 10 lat to proces metamorfozy miejscowości. Dzięki realizacji ponad 30 projektów inwestycyjnych Józefów przeobraził się z prowincjonalnego miasteczka w turystyczną wizytówkę Roztocza i Lubelszczyzny.

Większość infrastruktury zabytkowej miasta pochłonęła II wojna światowa, stąd nieliczne ślady historii trzystu lat Józefowa przypomina nam zespół kościelny (neobarokowy kościół z 1886 r. stojący w miejscu drewnianego z 1721 r.) oraz synagoga wybudowana w latach 70. XIX wieku. Obecnie Józefów liczy 2600 mieszkańców i jest siedzibą gminy – dodajmy wyjątkowej, bowiem obejmującej części 3 parków – 2 krajobrazowych: Puszczy Solskiej i Krasnobrodzkiego oraz Roztoczańskiego Parku Narodowego. Dwa rezerwaty przyrody: Szum i Czartowe Pole oraz pomnik przyrody nieożywionej – wzgórze Kamień, dopełniają ten wizerunek.

Odsłonięcie pomnika ofiar II wojny światowej

Tragiczne momenty z historii Józefowa przywołują pomniki:

- poświęcone bohaterom walk o niepodległość i ofiarom II wojny światowej z gminy Józefów,
- masowego mordu Żydów 13 lipca 1942 r.,
- pacyfikacji Pardysówki 29 marca 1943 r.,
- Miszki Tatara i Józefa Kudełki, którzy zginęli w bitwie o Józefów 1 czerwca 1943 r.

W ścianę budynku Banku Spółdzielczego wmurowana jest tablica poświęcona rodzicom i siostrze Konrada Bartoszewskiego ps. Wir, zamordowanym przez hitlerowców 26 lutego 1943 r. w odwecie za jego partyzancką działalność.

Godny uwagi jest też cmentarz parafialny, gdzie m.in. znajduje się mogiła powstańców z 1863 r., kryjąca prochy Mieczysława Romanowskiego, patrona miejscowej szkoły podstawowej. Na cmentarzu zobaczymy też mogiły żołnierzy, partyzantów i ofiar zbrodni hitlerowskich.

Wiedzę historyczną na temat Józefowa uzupełnić można, odwiedzając:

- Miejską Bibliotekę Publiczną usytuowaną w byłej synagodze,
- kirkut, na którym najstarsza macewa pochodzi z 1743 r.,
- Izbę Przyrodniczą przy siedzibie Nadleśnictwa Józefów, w której posiadaniu znajduje się m.in. ordynacki pręgierz,
- izby pamięci: Mieczysława Romanowskiego w Szkole Podstawowej w Józefowie i Adama Grochowicza – rzeźbiarza, w Miejskim Ośrodku Kultury.

Szczególnym miejscem w Józefowie jest rynek. Obecnie jego wymiary wynoszą 130 x 90 m. Spacer po rynku należy rozpocząć od fontanny. Na jej cokole wyeksponowano 8 postaci zwierząt, które występują w okolicznych lasach. Ich opisy znajdziemy na obrzeżach fontanny. Dno fontanny pokrywa mozaika, a z niej uformowano płazy, gady i ryby występujące na Roztoczu. Na rynku znajduje się też 9 rzeźb wykonanych przez studentów wydziału artystycznego UMCS w ramach plenerów rzeźbiarskich oraz pomnik poświęcony bohaterom walk o niepodległość autorstwa A. Grochowicza. Kolejnym obiektem na rynku jest kamienna replika pręgierza. Przed budynkiem Urzędu Miejskiego w Józefowie znajduje się zegar słoneczny, a obok stoi pawilon geoturystyczny, który pełni też funkcję informacji turystycznej. Pawilon został wybudowany w ramach projektu „Szlak Geoturystyczny Roztocza Środkowego" i jemu jest poświęcony.

Atrakcyjność turystyczną Józefowa dopełniają jego wybitne walory przyrodnicze. W odległości 1 km na północ od rynku bierze początek rzeka Nepryszka. Woda z jej źródeł wartko płynąca malowniczą doliną zasila 3 zbiorniki retencyjne. Dwa są zarybiane i przeznaczone dla wędkarzy, a kolejny stanowi zalew rekreacyjny z kąpieliskiem. U źródeł rzeki oraz ponad jej doliną rosną pomnikowe lipy. By je zobaczyć, trzeba się udać 300 m od źródeł rzeki na ścieżkę przyrodniczą, która biegnie przy Izbie Przyrodniczej Nadleśnictwa Józefów.

W odległości 800 m na południe od rynku, znajdują się kamieniołomy. Urzekają swoją scenerią, którą można podziwiać z 20-metrowej baszty widokowej. Pozyskiwany z nich kamień wykorzystywany jest zarówno jako materiał budowlany, jak i tworzywo w pracowniach miejscowych kamieniarzy, którzy przekształcają go w produkty użytkowe, takie jak: donice, ławki, stoły, kosze lub rzeźby. Kamienne figury zdobią józefowskie place, ulice, ogrody, nadając miastu unikalny charakter. Dla jego podkreślenia na rogatkach miasta oraz granicy gminy od strony Zwierzyńca podróżnych witają okazałe kamienne witacze. Kamieniołomy to także poligon doświadczalny dla żołnierzy udających się na misje do Afganistanu i grup paramilitarnych oraz miejsce występów artystów, m.in. podczas festiwalu „Śladami Singera".

Fontanna na rynku

Rzeźby na rynku w Józefowie

Dawna synagoga w Józefowie, obecnie siedziba biblioteki

Józefów – Rowerowa Stolica Roztocza

150 uczestników rajdu rowerowego

Józefów słynie w regionie jako Rowerowa Stolica Roztocza. W 2008 r. produkt turystyczny pod tą nazwą otrzymał wyróżnienie w konkursie organizowanym przez Lubelską Regionalną Organizację Turystyczną na najlepszy produkt turystyczny woj. Lubelskiego. Ten sukces Józefów zawdzięcza zarówno aktywności stowarzyszenia Józefowska Kawaleria Rowerowa, organizującego od 2003 r. rajdy rowerowe, jak również zbudowanej przez gminę odpowiedniej infrastrukturze.

Cyklistom gmina Józefów ma do zaproponowania 6 wycieczek, których trasy prowadzą przez Roztocze Środkowe z wykorzystaniem istniejących już szlaków i tras rowerowych, takich jak: Wschodni Szlak Rowerowy „Green Velo", Centralny Szlak Rowerowy Roztocza, Szlak Geoturystyczny Roztocza Środkowego, Trasa Rowerowa Ziemi Józefowskiej na Roztoczu i Trasa Rowerowa do Florianki. By każdy mógł znaleźć coś dla siebie, proponowane trasy wycieczek są zróżnicowane pod względem stopnia trudności. Większość tras ma nawierzchnię asfaltową, choć też występują dość trudne odcinki dróg szutrowych, polnych, leśnych i wykonanych z klińca, dlatego zaleca się jazdę rowerem typu trekking lub MTB (tzw. górskim). O atrakcyjności tych tras decydują walory przyrodnicze, krajobrazowe i dorobek kulturowy mieszkańców tej części Roztocza. Zakładamy, że start wszystkich wycieczek ma miejsce na rynku w Józefowie. Pomocna podczas jazdy może być bezpłatna aplikacja mobilna – „Józefów i Roztocze Środkowe".

Serdecznie zachęcamy do uczestnictwa w rajdach rowerowych: międzynarodowych, ogólnopolskich i lokalnych organizowanych przez Józefowską Kawalerię Rowerową. Wspólne eskapady w gronie przyjaciół z rowerowych tras z naszym przewodnikiem, który jest skarbnicą wiedzy o Roztoczu, pozwalają jeszcze intensywniej odkrywać czar Roztocza. Kto nie może ze sobą zabrać roweru, może skorzystać z oferty józefowskiej wypożyczalni

www.roweremporoztoczu.pl
tel. 502 479 755

W zasadzie nie powtarzamy opisów tych samych interesujących miejsc, przez które przebiegają wycieczki. W razie potrzeby prosimy korzystać z opisów zawartych przy charakterystykach poprzednich tras.

1. Trasa Rowerowa Ziemi Józefowskiej na Roztoczu

Długość trasy – 77 km, w tym 60 km drogą asfaltową, 10,5 km drogą leśną, miejscami lekko piaszczystą oraz 6,5 km o nawierzchni szuter lub kliniec. Znakowana jest kolorem zielonym. Ze względu na spory dystans, długie odcinki terenowe i liczne podjazdy, trasę należy zaliczyć do dosyć trudnych. Do interesujących miejsc i miejscowości, wymienionych zgodnie z sugerowanym kierunkiem jazdy, należą: Józefów,

Rynek w Józefowie. Miejsce startu

Trasa Rowerowa Ziemi Józefowskiej

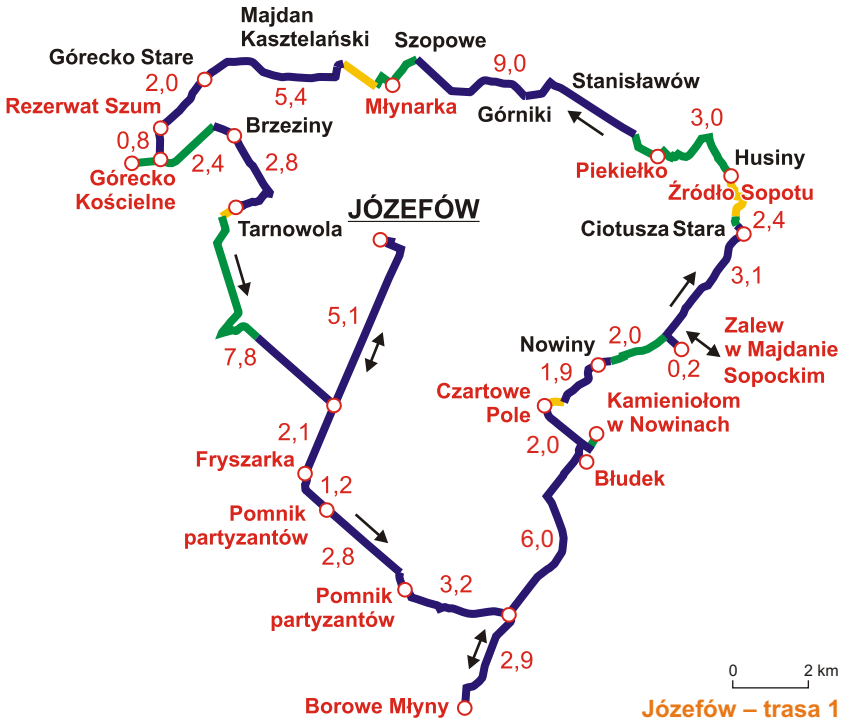

Józefów – trasa 1

Fryszarka, Borowe Młyny, Błudek, rezerwat Czartowe Pole, Nowiny, Majdan Sopocki, Husiny, wzgórze Kamień, Stanisławów, Górniki, Szopowe, góra Młynarka, Józefów Roztoczański (stacja kolejowa), Majdan Kasztelański, Górecko Stare, Górecko Kościelne, Brzeziny, Tarnowola. Trasa pozwala odkrywać wybitne walory przyrodnicze Roztocza Środkowego i Puszczy Solskiej, natrafimy na niej m.in. na dwa rezerwaty przyrody – Czartowe Pole i Szum, dwa pomniki przyrody nieożywionej – źródło w Husinach i wzgórze Kamień i na aleję pomnikowych dębów w Górecku Kościelnym. Atrakcje te są wystarczającym powodem, by wycieczkę trasą nr 1 uznać za obowiązkową.

Oto miejsca interesujące na trasie wymienione w kolejności wg odległości od punktu startu:

7,2 km – most na rzece Sopot we Fryszarce. To już tylko nazwa po osadzie, w której „fryszowano", czyli wytapiano surówkę żelaza z rud darniowych.

8,4 km – **pomnik** upamiętniający placówkę partyzanckiego oddziału Miszki Tatara, który zginął 1 czerwca 1943 r. w bitwie o Józefów.

Most na Tanwi w Borowych Młynach

11,2 km – **pomnik** poświęcony partyzantom poległym w bitwie pod Maziarzami; na tablicach informacyjnych zamieszczono opisy tych wydarzeń.

17,3 km – parking przy moście w Borowych Młynach na rzece Tanew, wsłuchując się w szum płynących wód mimowolnie poddajemy się urokowi tego miejsca.

25,7 km – **Błudek**, miejsce kaźni żołnierzy Armii Krajowej dokonanej przez NKWD i organy „władzy ludowej"; na tablicach informacyjnych zamieszczono opisy tych wydarzeń.

26,2 km – **platforma widokowa** nad ścianą kamieniołomu w Nowinach.

28,2 km – **rezerwat Czartowe Pole** utworzony dla zachowania naturalnego krajobrazu malowniczo ukształtowanego odcinka doliny rzeki Sopot z występującymi tu wodospadami i bogactwem szaty roślinnej. Na terenie rezerwatu znajdują się **ruiny papierni** wybudowanej w 1729 r. przez Ordynację Zamojską, a zniszczonej przez pożar w 1883 r.

32,3 km – **zalew** rekreacyjny w Majdanie Sopockim, spiętrzone wody rzeki Sopot tworzą zbiornik wodny o powierzchni 16 ha, pełniący w okresie letnim funkcje rekreacyjne, dzięki plaży

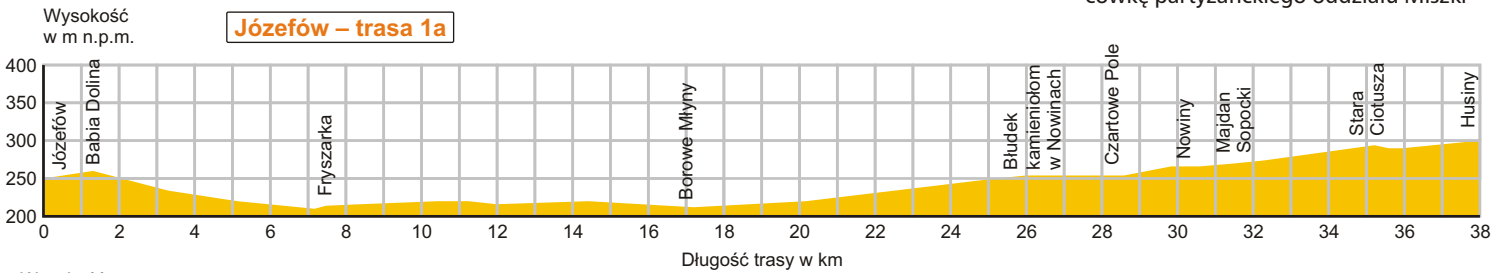

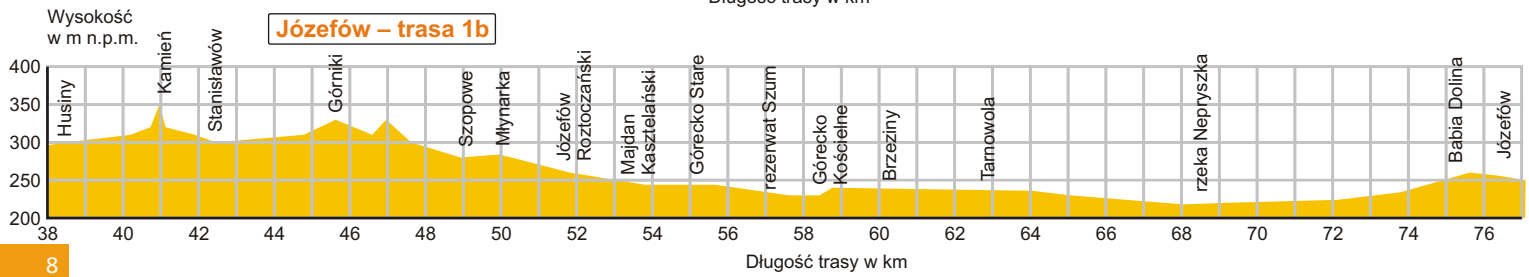

Na zaporze przy rezerwacie Szum

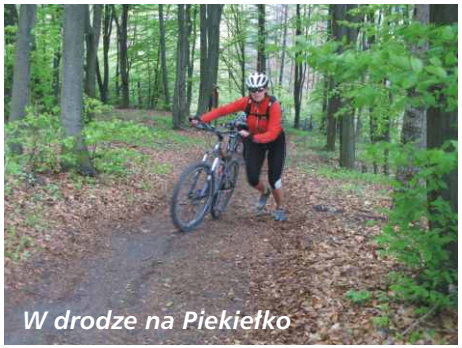
W drodze na Piekiełko

Kościół w Górecku Kościelnym

i kąpielisku. Wokół zalewu funkcjonuje baza noclegowa i punkty gastronomii.

38,0 km – **źródła rzeki Sopot** w Husinach, uznane za pomnik przyrody nieożywionej.

41,0 km – pomnik przyrody nieożywionej na wzgórzu Kamień, nazywany też **Piekiełkiem**, na który składają się wapienne bloki skalne z epoki miocenu.

50,0 km – **góra Młynarka**, która jest wzniesieniem ostańcowym zbudowanym ze skał mioceńskich, punkt widokowy na Roztocze i Kotlinę Sandomierską, zimą funkcjonuje tu wyciąg narciarski.

57,4 km – **rezerwat Szum**, który utworzono w celu ochrony przełomowego odcinka rzeki Szum przez strefę krawędziową Roztocza, z jej progami skalnymi i bogatą szatą roślinną.

58,6 km – Górecko Kościelne – śródleśna wieś założona w 1582 r. Należy koniecznie zwiedzić modrzewiowy **kościół** z 1768 r., muzeum parafialne oraz przejechać się aleją **pomnikowych dębów** do **kapliczki „na wodzie"** i źródełka Boża Łezka.

77,0 km – koniec trasy.

2. Śladami Ordynacji Zamojskiej

Długość wycieczki 47 km, w tym 35,5 km drogą asfaltową, 9 km o nawierzchni szuter lub kliniec, 2,5 km drogą leśną, miejscami lekko piaszczystą. Trasa łatwa, z wyjątkiem wyczerpującego podjazdu długości 1,5 km między Sochami a Szozdami. Interesujące miejscowości lub miejsca do zobaczenia po drodze, wymienione zgodnie z sugerowanym kierunkiem jazdy, to: Józefów, Tarnowola, Górecko Kościelne, Górecko Stare, Florianka, Zwierzyniec, Sochy, Szozdy, Tereszpol, Brzeziny, Borowina, Józefów. Na trasie wycieczki spotkamy wiele atrakcji, czyniących przejazd fascynującym.

Na wycieczkę wyruszamy ul. Kościuszki (drogą wojewódzką nr 853 w kierunku Biłgoraja). Tuż za rondem wjeżdżamy na drogę rowerową. Po 500 m, za parkingiem przy zalewie wędkarskim, jedziemy asfaltem na wprost. Wiedzie tędy Wschodni Szlak Rowerowy Green Velo, którym przejedziemy 4,5 km, do końca miejscowości Brzeziny, by tam skręcić w lewo. Dalej kierujemy się na Górecko Kościelne (2,4 km) Trasą rowerową Ziemi Józefowskiej na Roztoczu. Trasą tą jedziemy do Górecka Starego (5,5 km), dalej korzystamy z Trasy Rowerowej do Florianki (13 km, znaki żółte – pokrywa się z Green Velo), pokonując ją w całości. W drodze powrotnej ze Zwierzyńca – kierujemy się Centralnym Szlakiem Rowerowym Roztocza (23 km, znaki czerwone).

Do najbardziej interesujących miejsc na trasie, wymienionych w kolejności wg oddalenia od punktu startu, należą:

8,2 km – **Górecko Kościelne** (opis – wy-

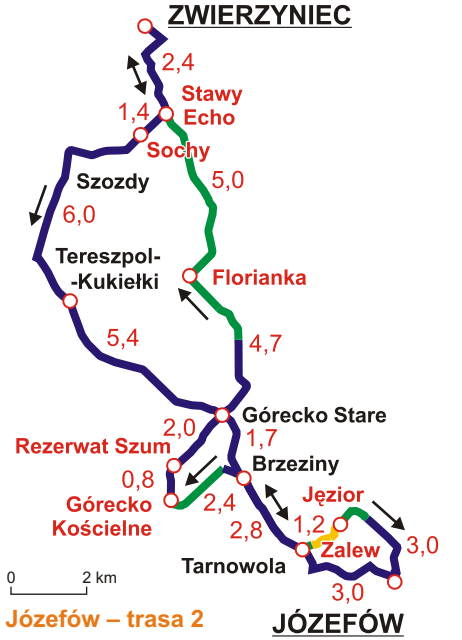

Józefów – trasa 2

Górecko Kościelne. Aleja dębów

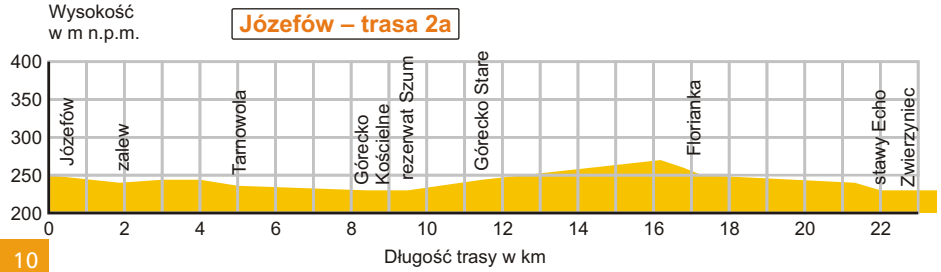

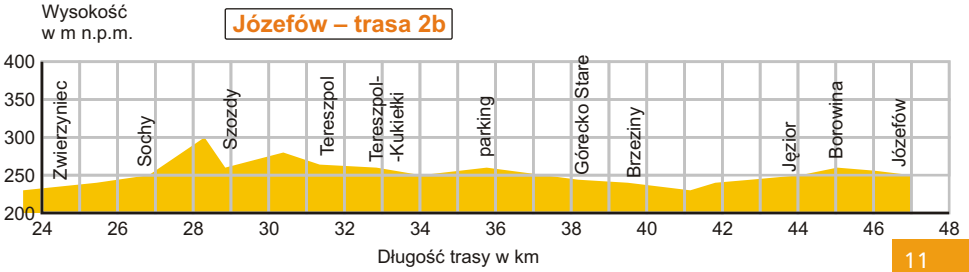

Karczma w Górecku Kościelnym

Ikona na Trasie Rowerowej do Florianki

Koniki polskie we Floriance

cieczka nr 1) z obowiązkowym dojazdem do kapliczki „na wodzie" (0,5 km).

9,0 km – **rezerwat przyrody Szum** (opis – wycieczka nr 1).

15,7 km – Florianka. Jest to osada leśna położona na terenie Roztoczańskiego Parku Narodowego. Znana jest ze stajennej hodowli zachowawczej konika polskiego oraz polskiej owcy nizinnej odmiany uhruskiej. Dla turystów udostępniono:

- ścieżkę dendrologiczną powstałą na bazie szkółek Ordynacji Zamojskiej, eksponującą na powierzchni 3,2 ha 66 gatunków drzew i krzewów,
- Izbę Leśną z ekspozycją etnograficzną (mieści się tu również informacja turystyczna),
- ścieżkę krajobrazową poprowadzoną wierzchowiną z punktem widokowym.

20,7 km – **stawy Echo** – tu możemy spędzić czas na plażowaniu lub oddać się kontemplacji pięknych widoków, korzystając z platformy widokowej.

23,1 km – Zwierzyniec, w latach 1812–1944 siedziba Zarządu Ordynacji Zamojskiej. Koniecznie trzeba odwiedzić: **Ośrodek Edukacyjno-Muzealny** Roztoczańskiego Parku Narodowego, barokowy **kościół „na wyspie"**, browar z 1806 r., Park Miejski oraz zobaczyć XIX-wieczne klasycystyczne zabudowania Zarządu Ordynacji Zamojskiej i zrewitalizowane założenie wodno-parkowe zwane Zwierzyńczykiem.

26,9 km – Sochy, wieś spacyfikowana 1 czerwca 1943 r. przez hitlerowców, o tych tragicznych wydarzeniach dowiemy się z tablicy informacyjnej usytuowanej przy **cmentarzu**.

44,0 km – **torfowisko Jęzior**, stwierdzono tu występowanie 5 gatunków gadów, 8 gatunków płazów i kilkudziesięciu gatunków ptaków oraz wielu rzadkich okazów roślin.

47 km – Józefów.

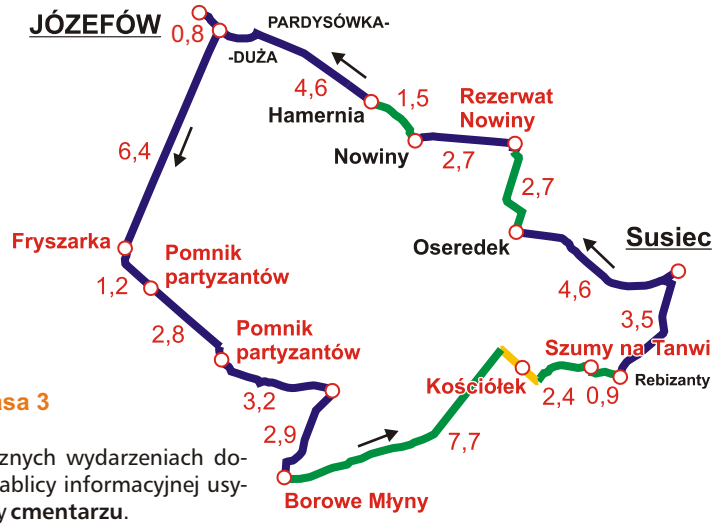

Józefów – trasa 3

3. Z dala od cywilizacji

Wycieczka liczy 49 km, w tym: 32,5 km po nawierzchni asfaltowej, 7,5 km szutrowej oraz 9 km drogami gruntowymi – leśnymi i polnymi. Trasa łatwa, z wyjątkiem 3-kilometrowego odcinka w pobliżu rezerwatu Nad Tanwią, gdzie trzeba się zmagać z piaszczystymi koleinami. Zalecany kierunek jazdy: Borowe Młyny – Susiec – Nowiny. Początkowe 18 km do Borowych Młynów pokonujemy Trasą Rowerową Ziemi Józefowskiej na Roztoczu. Z Borowych Młynów do „szu-

Przy torfowisku Jęzior

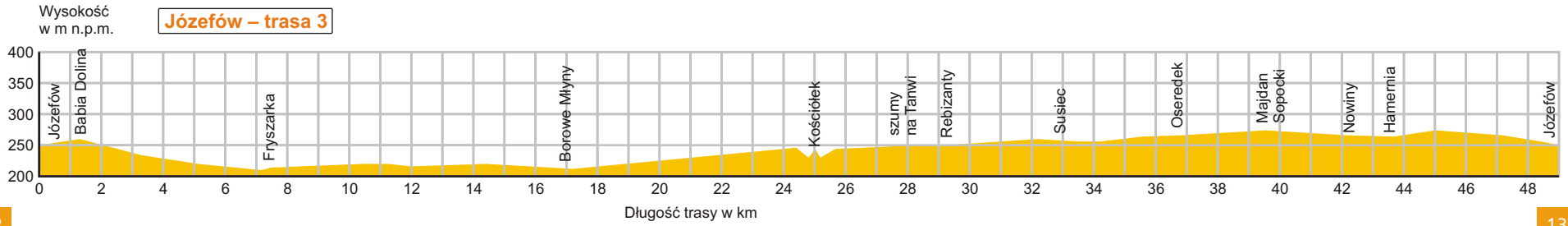

mów" w rezerwacie Nad Tanwią – jedziemy łącznikowym szlakiem rowerowym (8 km, znaki niebieskie), następnie Szlakiem Geoturystycznym (3 km). Po zwiedzeniu „szumów" kontynuujemy przejazd Szlakiem Geoturystycznym. Z Suśca do Józefowa wracamy Centralnym Szlakiem Rowerowym Roztocza (znaki czerwone). Warto dodać, że większość trasy wiedzie przez Park Krajobrazowy Puszczy Solskiej.

Do najbardziej interesujących miejsc na trasie, wymienionych w kolejności od punktu startu, należą:

7,2 km – Fryszarka (opis – trasa nr 1).
8,4 km – pomnik (opis – trasa nr 1).
11,2 km – pomnik (opis - trasa nr 1).
17,3 km – parking przy moście w Borowych Młynach (opis – trasa nr 1).

W rezerwacie Nad Tanwią

Na szlaku koło Oseredka

Puszcza Solska. Z dala od cywilizacji

25,0 km – **„Kościółek"**, zwany też „Zamczyskiem" – piaszczyste wzniesienie o stromych zboczach, położone w widłach rzek Tanwi i Jelenia, dawna kryjówka powstańców i partyzantów.
27,4 km – **„szumy"** w **rezerwacie Nad Tanwią** – w korycie rzeki na odcinku 400 m znajdują się 24 progi skalne, tworzące małe wodospady.
31,8 km – Susiec, siedziba gminy. W tej turystycznej miejscowości można uzupełnić kalorie i płyny, dokonując zakupów lub korzystając z bogatej oferty gastronomicznej.
39,1 km – Majdan Sopocki.
40,1 km – **rezerwat torfowiskowy Nowiny**, który utworzono w celu zachowania bogatej roślinności wodnej i torfowiskowej śródleśnych bagien.
49,0 km – Józefów.

4. Nad zalew do Majdanu Sopockiego

Wycieczka liczy 23 km, w tym: 16 km drogą asfaltową, 2,5 km brukowaną ścieżką rowerową i 4,5 km leśnym traktem. Trasa łatwa. Proponowany kierunek jazdy: Józefów-Pardysówka – Hamernia – Nowiny – Majdan Sopocki, powrót przez Nowiny, Hamernię, następnie szosą przez Siedliska.

W Józefowie poruszamy się ulicami Bartoszewskiego, Górniczą i Batalionów Chłopskich. Do Hamerni, a później do Nowin, jedziemy Centralnym Szlakiem Rowerowym Roztocza (znaki czerwone), który w Nowinach na długości 500 m pokrywa się z Trasą Rowerową Ziemi Józefowskiej na Roztoczu (znaki zielone). Rozdzielenie tych tras rowerowych następuje w miejscu zjazdu z szosy na ścieżkę, która wiedzie ku dwóm mostkom na rzece Sopot. Ścieżka ta biegnie atrakcyjnie pod wiaduktem kolejowym, wzdłuż wartko płynącej rzeki. Przez kolejne 1,5 km jedziemy leśną drogą, mając po prawej stronie dolinę rzeki Sopot. Z lasu wyjeżdżamy w Majdanie Sopockim. Obok transformatora należy skręcić w prawo, by znaleźć się przy **tamie** na rzece Sopot (opis – wycieczka nr 1). Powracamy na szosę, jedziemy nią do skrzyżowania, na którym skręcamy w prawo i przejeżdżamy na przeciwną stronę **zalewu**. Na następnej krzyżówce udajemy się również w prawo. Dojeżdżamy do szosy poprzecznej. Skręcamy kolejny raz w prawo i wracamy Centralnym Szlakiem Rowerowym Roztocza do Hamerni, mijając, leżący po lewej stronie szosy, **rezerwat torfowiskowy Nowiny**. W Hamerni skręcamy do Siedlisk, z których bezpieczną i wygodną drogą rowerową wzdłuż szosy docieramy do Józefowa.

Nad zalewem w Majdanie Sopockim

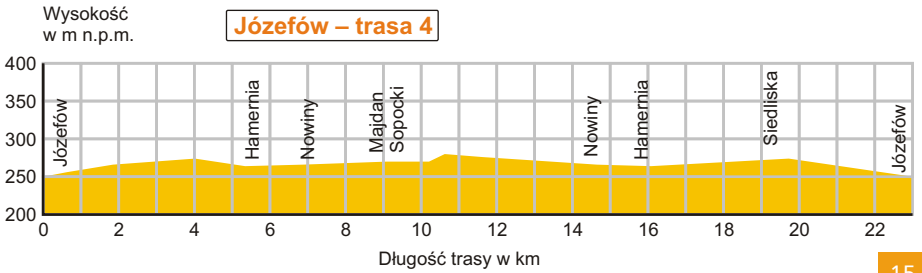

Mostek na rzece Sopot

Green Velo między Józefowem a Hamernią

Oto miejsca interesujące na trasie, wymienione w kolejności wg odległości od punktu startu:

7,0 km – Nowiny, urokliwe miejsce nad rzeką Sopot z mostkami w roli głównej.

9,0 km – zapora i zalew w Majdanie Sopockim (opis – trasa nr 1).

13,0 km – rezerwat torfowiskowy Nowiny (opis – trasa nr 3).

22,6 km – Józefów.

5. Parkiem Krajobrazowym Puszczy Solskiej

Wycieczka liczy 30 km i w całości pokonamy ją asfaltem. Trasa łatwa. Odcinek wycieczki od Józefowa do rezerwatu Czartowe Pole, długości 22 km, pokrywa się z Trasą Rowerową Ziemi Józefowskiej na Roztoczu. Propozycję tej wycieczki kierujemy do osób, dla których przejechanie całej tej trasy (wycieczka nr 1) z różnych powodów jest trudne do zrealizowania. W końcowej fazie wycieczki jedziemy przez Hamernię, skąd drogą rowerową (od skrzyżowania) szlakiem Green Velo wracamy do Józefowa.

Oto miejsca interesujące na trasie, licząc od punktu startu:

7,2 km – Fryszarka (opis - trasa nr 1).

8,4 km – pomnik (opis - trasa nr 1).

11,2 km – pomnik (opis - trasa nr 1).

20,3 km – Błudek (opis - trasa nr 1) oraz kamieniołom w Nowinach.

22,3 km – rezerwat Czartowe Pole (opis – trasa nr 1).

22,5 km – stodoła zaadaptowana przez Nadleśnictwo Józefów dla potrzeb dydaktycznych, udostępniana tylko dla grup (tel. 84-687-80-05 do Nadleśnictwa Józefów).

30,0 km – Józefów.

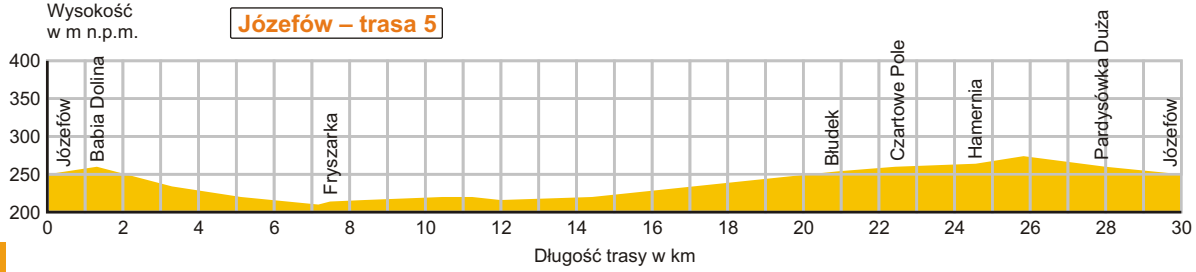

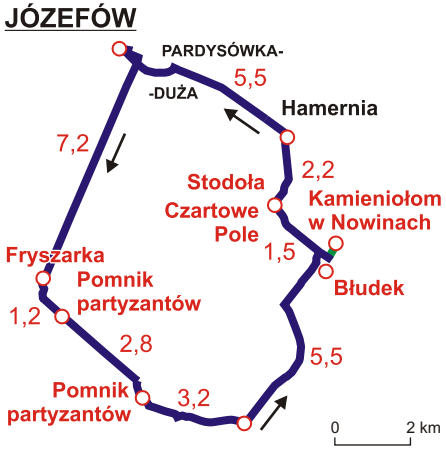

Józefów – trasa 5

6. Szlak Geoturystyczny Roztocza Środkowego

Liczy 73 km, w tym: 44 km drogą asfaltową, 25 km gruntową drogą leśną, miejscami lekko piaszczystą, 4 km po nawierzchni typu szuter lub tłuczeń. Na szlaku występują znaki kierunkowe, w kilku miejscach znaki umiejscowione są na drzewach. Trasa ze względu na długość, wiele podjazdów i trudne miejscami odcinki terenowe należy do wymagających. Sugerowany kierunek jazdy: z Józefowa ulicami Kościuszki i Leśną w kierunku Majdanu Nepryskiego, skąd dalej przez Szopowe, Senderki do Krasnobrodu, później Suśca.

Most we Fryszarce

U podnóża góry Młynarki

Oto miejsca interesujące na trasie, w kolejności wg odległości od punktu startu:

0 km – **pawilon geoturystyczny**, który mieści się przy rynku w Józefowie. Pełni on funkcję wystawienniczą, gdzie w boksach tematycznych przedstawione

Józefów. Pawilon geoturystyczny i informacja turystyczna

Józefów. Ścieżka dydaktyczna

Majdan Nepryski. Pracownia rzeźbiarska

są walory przyrody nieożywionej Roztocza i eksponaty wykonane z miejscowego kamienia.

1,0 km – **ścieżka dydaktyczna** i **izba przyrodnicza** przy siedzibie Nadleśnictwa Józefów.

2,2 km – **pracownia rzeźbiarska** w Majdanie Nepryskim.

5,0 km – **góra Młynarka** (opis – wycieczka nr 1).

9,0 km – **sztolnie** w Senderkach, podziemne wyrobiska po eksploatacji szczególnego rodzaju surowca – piaskowca wapnistego wykorzystywanego do wyrobu kamieni młyńskich, browarnych i żaren. Sztolnie nie są udostępnione do zwiedzania.

10,2 km – **„Szkoła 69"** – XIX-wieczny budynek szkolny zaadaptowany na pub w stylu angielskim. Organizowane były w nim koncerty znanych artystów, występował tu m.in. Ray Wilson z legendarnej grupy „Genesis".

21,0 km – **zalew** rekreacyjny w Krasnobrodzie o powierzchni 23 ha z dobrze rozwiniętą infrastrukturą turystyczną, plażą i bazą gastronomiczną.

Józefów – trasa 6

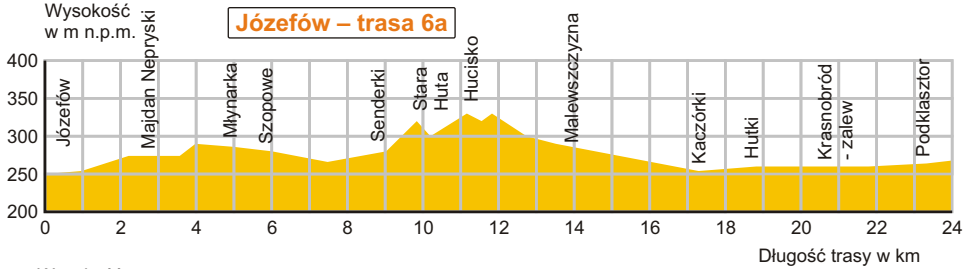

21,7 km – ściana nieczynnego **kamieniołomu** w Krasnobrodzie, gdzie w skałach można znaleźć pozostałości fauny i flory z ery mezozoicznej (sprzed 60 mln lat). Powyżej wyrobiska stoi wieża widokowa.

23,3 km – zespół klasztorny z XVII w.

35,2 km – wzgórze **Wapielnia** – najwyższe wzniesienie Roztocza Środkowego – 386,5 m n.p.m.

44,6 km – **wieża widokowa**, z której można podziwiać rozległe krajobrazy strefy krawędziowej Roztocza.

45,6 km – Susiec, miejscowość turystyczna z bogatą ofertą noclegową i gastronomiczną. Obok Gminnego Ośrodka

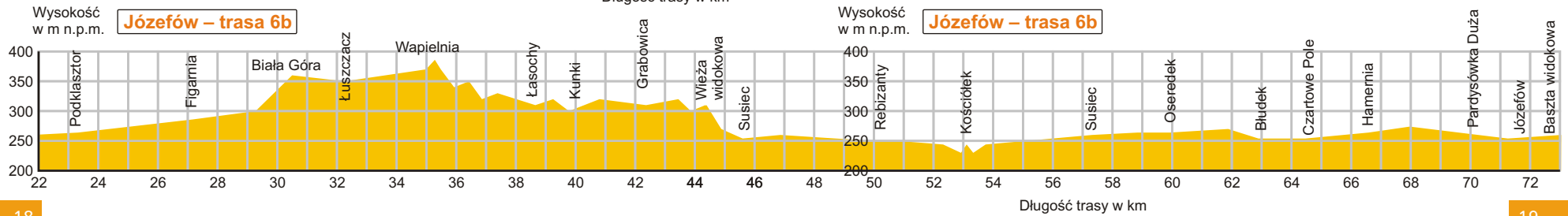

Kultury (punkt informacji turystycznej) skręcamy w lewo.

50,8 km – **„szumy"** w **rezerwacie Nad Tanwią** (opis – wycieczka nr 3).

53,2 km – **„Kościółek"** (opis – wycieczka nr 3).

Dziesiąty kilometr szlaku

Susiec. Panorama z wieży widokowej

Kamieniołom w Nowinach

Droga przez józefowskie kamieniołomy

63,0 km – **platforma widokowa** i **kamieniołom** w Nowinach, gdzie odsłaniają się mioceńskie skały osadowe (sprzed około 20 mln lat), w tym masywne wapienie detrytyczne oraz drobnoziarniste organodetrytyczne.

64,5 km – **rezerwat Czartowe Pole** (opis – trasa nr 1).

64,7 km – stodoła zaadaptowana przez Nadleśnictwo Józefów dla potrzeb dydaktycznych, udostępniana tylko dla grup (tel. 84-687-80-05 do Nadleśnictwa Józefów).

72,2 km – Józefów.

73,0 km – **baszta widokowa** i józefowski kamieniołom **Babia Dolina**, którego forma urzeka swą różnorodnością. W skałach wapiennych pochodzenia mioceńskiego (sprzed około 20 mln lat), są widoczne studnie i kominy krasowe oraz muszle różnych gatunków małży.

Zalew w Józefowie. Zakończenie rajdu

WODNE ATRAKCJE

Zalew rekreacyjny to niewątpliwie największa letnia atrakcja gminy Józefów. Otacza go piaszczysta plaża, a wokół prowadzi szeroki na 3 metry trakt spacerowo-rowerowy. Zalew powstał w miejscu po byłej kopalni piasku, co gwarantuje, że woda w nim jest przyjemnie ciepła i zachęca do kąpieli. Poza kąpielą i pływaniem można skorzystać z wypożyczalni sprzętu, która oferuje m.in. kajaki i rowery wodne. Niezwykłą atrakcją jest kula sferyczna, wypełniona powietrzem, do której można wejść i nią popływać. Dużym zainteresowaniem wśród dzieci cieszy się zjeżdżalnia. Również boisko do siatkówki plażowej stale jest wykorzystywane przez sympatyków tej dyscypliny sportu. Nad bezpieczeństwem wypoczywających nad wodą czuwają ratownicy, a jeśli komuś doskwierać będzie głód lub pragnienie, to może skorzystać z usług gastronomicznych baru „Wiata".

TURYSTYKA PIESZA I BIEGANIE

Turystyka piesza ma długie tradycje w gminie Józefów. Jej pomysłodawcą i propagatorem był Józef Jóźwiak, miłośnik Roztocza, długoletni nauczyciel miejscowego Liceum Ogólnokształcącego. Zapoczątkowane przez niego w 1956 r. wędrówki piesze po urokliwych zakątkach Roztocza stały się tradycją regionu i podstawą do wytyczenia obecnie istniejących szlaków. Kontynuatorem jego poczynań od roku 1997 jest Stowarzyszenie Wychowanków LO w Józefowie, które co roku we wrześniu, organizuje rajd pieszy nazwany jego imieniem.

Zalew rekreacyjny w Józefowie

Przez gminę przechodzi 9 szlaków pieszych, a oprócz nich znajduje się 7 ścieżek poznawczych. Szlaki są dobrze oznakowane i doposażone tablicami informacyjnymi. Przygotowano też liczne miejsca postojowe z możliwością grillowania czy rozpalenia ogniska.

Bieg „Ultraroztocze"

Rajd im. Józefa Jóźwiaka

Spływ kajakowy na Tanwi

Z roztoczańskich szlaków pieszych chętnie korzystają osoby uprawiające biegi, jak i również organizatorzy ultramaratonów biegowych. W 2017 roku ultramaraton pn. „ULTRAROZTOCZE 2017" zgromadził na starcie 500 zawodników, którzy mieli do pokonania dystanse: 130, 115, 80, 60 i 30 km. Bazą imprezy był Zwierzyniec, a w 2018 roku będzie Józefów.

NORDIC WALKING

Osoby wędrujące z kijkami nikogo dziś nie dziwią. Nordic walking zdobywa coraz więcej zwolenników. To jedna z doskonalszych i jednocześnie prostszych form aktywności ruchowej. Na terenie gminy Józefów adepci tej formy aktywności mogą skorzystać z trzech tras o zróżnicowanym stopniu trudności, dostosowanych do potrzeb osób w różnym wieku. Długość tras to 7,2, 9 i 12,6 km. Trasy są oznakowane i zaopatrzone w tablice informacyjne z mapami i określeniem sposobu pomiaru tętna oraz propozycjami ćwiczeń. Trasy zaczynają się obok budynku Urzędu Miejskiego w Józefowie, gdzie jest umieszczona tablica ogólna ze schematem tras nordic walking.

SPŁYWY KAJAKOWE

Wprawdzie rzeka Nepryszka ze względu na swoje małe możliwości pławne nie stwarza warunków do pływania kajakiem, ale w odległości 15 km od Józefowa toczą swe wody dwie rzeki: Tanew i Wieprz, po których spływy kajakowe cieszą się olbrzymią popularnością wśród turystów i mieszkańców Roztocza. Proponowane przez organizatorów spływów trasy prowadzą przez szereg malowniczych zakątków, w otoczeniu sielskich krajobrazów pól, lasów i wzgórz. Trasy dzielone są na etapy, a ich długość wyrażona jest w godzinach potrzebnych na ich pokonanie. Na brzegach rzek znajduje się wiele miejsc, w których można się zatrzymać i np. rozpalić grilla czy ognisko.

Rajd Nordic Walking

Zalew wędkarski i stanica

WĘDKOWANIE

Wędkarstwo na Roztoczu ma swój niepowtarzalny urok, a przy tym można tu złowić piękne okazy. W Józefowie funkcjonują 2 zalewy wędkarskie, których gospodarzem jest Koło Polskiego Związku Wędkarskiego w Józefowie. Zarybiane są karpiem, pstrągiem, szczupakiem, linem i płocią. Organizowane są tu zawody wędkarskie, m.in. ogólnopolskie pn. „Pstrąg Roztocza", czy spławikowe i spinningowe o mistrzostwo Koła PZW w Józefowie. Przy zalewie na ul. Kościuszki usytuowana jest stanica wędkarska PZW, dysponująca 30 miejscami noclegowymi i kuchnią. Stanica może stanowić doskonałą bazę wypadową na wody Roztocza, czyli rzeki: Tanew, Wieprz, Szum, Sopot i Nepryszkę.

ZBIERANIE RUNA LEŚNEGO

Puszcza Solska, która małym fragmentem wchodzi nawet w granice miasta Józefowa, zaliczana jest do największych kompleksów leśnych w Europie. To daje wyobrażenie o jej zasobach, w tym runa leśnego. Sezon na zbieranie runa, czyli grzybów, czarnej jagody, borówek i żurawiny trwa od maja do listopada. Najwięcej zwolenników ma grzybobranie, które zazwyczaj kończy się pełnym koszem grzybów.

SPORTY EKSTREMALNE I NIE TYLKO

Wspinaczkę na ściance wspinaczkowej przy Szkole Podstawowej w Józefowie, czy korzystanie z urządzeń parku linowego, znajdującego się przy ul.

Po grzybobraniu

Ścianka wspinaczkowa

Inne formy aktywności

Siłownia zewnętrzna

Źródlanej, można zaliczyć do sportów ekstremalnych. Jednak uprawianie ich pod opieką instruktora jest bezpieczne i te formy aktywności wśród dzieci i młodzieży cieszą się dużym zainteresowaniem. Równie chętnie jest eksploatowany kompleks boisk sportowych

Młynarka – góra narciarska

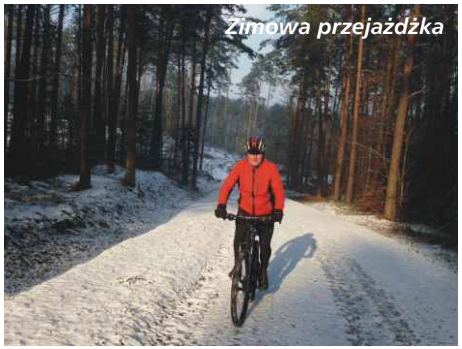
Zimowa przejażdżka

„Orlik" przy ul. Broniewskiego, tor rowerowy pump-truck – ul. Źródlana, obok parku linowego oraz siłownia zewnętrzna – usytuowana obok ścianki.

SPORTY ZIMOWE

W pobliżu miejscowości Szopowe (8 km od Józefowa), wznosi się góra Młynarka. Zimą jest chętnie odwiedzana przez narciarzy, bowiem znajduje się tu stok i wyciąg narciarski. Stok jest dośnieżany i wieczorami oświetlony. Oprócz 4 tras narciarskich przygotowany jest tu również tor saneczkowy. Odwiedzający to miejsce mogą skorzystać także z oferty gastronomicznej. Zwolennikom biegania na nartach sprzyjają roztoczańskie trasy piesze i rowerowe. Poprowadzone w większości lasami, po niezbyt trudnym terenie i utwardzonej nawierzchni, pozwalają czerpać przyjemność z jazdy na nartach. Nic nie stoi również na przeszkodzie, gdy szlaki i trasy nie są zbyt oblodzone i zasypane śniegiem, by zimą uprawiać turystykę rowerową. Roztoczańskie krajobrazy w śnieżnej szacie oglądane z wysokości siodełka roweru są może i bardziej ekscytujące od tych z pozostałych pór roku.

Piekiełko zimą

LEGENDA DO MAPY
na wewnętrznej stronie okładki

- Granica gminy Józefów
- Linie kolejowe
- 849 Drogi wojewódzkie z numeracją
- Drogi lokalne
- Szlaki turystyki pieszej
- Szlaki turystyki rowerowej
- Stoki narciarskie z wyciągami
- Tereny zabudowane
- Lasy
- Zbiorniki retencyjne, stawy
- Rzeki z wodospadami
- Źródła; punkty wysokościowe
- Skałki; punkty widokowe
- Rezerwaty przyrody; grodziska
- Kościoły – murowane; drewniane
- Dawne cerkwie – murowane; drewniane
- Cmentarze; cmentarze wojenne
- Synagogi; pomniki
- Pałace, dwory; stadniny koni
- Młyny wodne; kamieniołomy
- P Parkingi; kąpieliska
- Muzea; skanseny
- 1939 Pola bitew, daty bitew

Informator wydany na zlecenie Gminy Józefów, ul. Kościuszki 37, 23-460 Józefów.
Wydawca: Wydawnictwo Turystyczne Paweł Wład, Rzeszów, tel. 17 859-10-05, www.wlad.com.pl
Tekst: Robert Rabiega. W części dotyczącej innych form aktywności korzystano z folderu „TURYSTYKA AKTYWNA. Józefów i Roztocze Środkowe".
Fotografie: archiwum UM w Józefowie – fot. 1 i 6, zbiory muzeum w Zamościu – fot. 5, Lech Okoń – fot. 7, Piotr Kamieński – fot. 16, arch. LGD „Nasze Roztocze" – fot. 43, Robert Rabiega – pozostałe.

KALENDARZ IMPREZ

Największe imprezy kulturalne

27 V – Konkurs Piosenki Turystycznej
10 VI – XVI Mały Festiwal Piosenki Dziecięcej o Józefowskiego Słowika
1 VII – „Jagoczary" Festiwal folklorystyczny
2–15 VII Plener malarsko-rzeźbiarski.
20–21 VII – Międzynarodowy Festiwal „Śladami Singera"
18–19 VIII – XXVI Festiwal Kultury Ekologicznej

Największe imprezy turystyczne

1 V – „Józefowska majówka rowerowa" – rajd rowerowy
19–20 V – „ULTRAROZTOCZE 2018" – ultramaraton biegowy na dystansach: 120, 90, 60 i 30 km
18 VIII – „EKOrajd" – rajd rowerowy organizowany w ramach Festiwalu Kultury Ekologicznej
2 IX – „XIII rajd gwiaździsty na wzgórze Polak" – rajd rowerowy
9 IX – „Jastrzębia Zdebrz" – rajd rowerowy
21–22 IX – XXII Ogólnopolski Rajd Pieszy im. J. Jóźwiaka
13–14 X – „Złota jesień na Roztoczu z Radiem Lublin" – rajd rowerowy
11 XI – „Rajd Niepodległości" – rajd rowerowy

WAŻNE ADRESY I TELEFONY

www.ejozefow.pl – strona gminy Józefów, gdzie m.in. można znaleźć informacje o bazie noclegowej, atrakcjach gminy, trasach i szlakach turystycznych, imprezach itd. Informacje te można także znaleźć w bezpłatnej aplikacji mobilnej „Józefów i Roztocze Środkowe".
Informacja Turystyczna, ul. Kościuszki 37A, tel. 84 687 96 69. Mieści się w pawilonie geoturystycznym.
Wypożyczalnia rowerów, tel. 502 479 755, www.roweremporoztoczu.pl.
Bar mleczny, Józefów, ul. Kościuszki 54, tel. 733 776 833.
Bar mleczny, Długi Kąt-Osada 6, tel. 881 798 800.
www.jkr.org.pl – informacja o imprezach rowerowych.

ISBN 978-83-61961-67-3